

Gjennomført	Forkortelser
Delvis gjennomført	RM= Rådmann
Ikke gjennomført	BBE= Bolig, bygg og eiendom
	TE= Teknisk enhet
	EBY= Enhet for byutvikling
	HP= Haugesund parkering
	RFK= Rogaland Fylkeskommune

Delmål	Tiltak	Ansvar	Status
--------	--------	--------	--------

BYGG OG ENERGI

25% reduksjon av energibruk i egne anlegg og bygninger ift. 2007.	Gjennomføre følgende anbefalte tiltak, som foreslått i rapport fra ETA Energi fra 2009:	RM, BBE, TE	
	Gratis tiltak: Effektivisere drift gjennom smartere rutiner, driftstider, innstillinger og energioppfølging, samt kalibrering av temperaturfølere.		Kalibrering av temperaturfølere skjer kontinuerlig og energioppfølging skjer regelmessig ved bruk av Greentracker-systemet. Mangler tydelige retningslinjer for temperaturer i offentlige bygg ved lave temperaturer. Ansattes rutiner kan bli bedre.
	Lette/rimelige tiltak: Isolasjon av avløpselementer, behovstyrt av ventilasjon, montere utstyr for registrering av energibruk, benytte energieffektive lyspærer og etablere god lysstyring.		Energioppfølgingsystemet Greentracker innført i 2018. Alle nyere bygg, oppgraderte bygg, idrettshaller, gymsaler og fotballbaner har fått LED-belysning. Fellingsmedium og kontinuerlig optimalisering av renseprosessen gir hele veien redusert energibehov.
	Tyngre tiltak: Gjenvinning av varme i ventilasjonsanlegg, bygge om til mengderegulerte varmeanlegg, mer effektiv lysarmatur, datastyrt overvåking av tekniske anlegg, isolerende tiltak i bygg		Alle varmeanlegg har i dag slik gjenvinning.

MOBILITET

Få en kommunesykkelloordning	Dobbel km-sats for sykkel sammenlignet med bil, innkjøp av sykler til tjenesteformål og gode parkeringsmuligheter for ansatte.	RM	Km-godtgjørelse er innført, dobbel sats, men det må skattes av godtgjørelsen. Noen el-sykler til tjenesteformål, plassert i servicesenteret. Ikke etatblert gode parkeringsmuligheter for ansatte.
Kontinuerlig forbedring av plangrunnlag og planleggingskompetanse.	Innføre ATP-modellering i areal- og transportplanlegging.	EBY	Det jobbes kontinuerlig med samordning av atp for å oppnå klimamålene.
20% av transportarbeidet i kommunen skal skje med sykkel.	Tilrettelegge for intakte sykkelruter nord-sør og øst-vest	RM	Arbeidet med å tilrettelegge nye sykkelveier er i gang, både nord-sør og øst-vest langs hovednettet for sykkel. Krever ofte reguleringsplan før tiltaket kan gjennomføres og tar derfor tid å få bygget.
	Merke sykkelruter og distribuere kart over sykkelnettet	RM	Sykelbyen Haugesund-Karmøy har utarbeidet skiltplan for hele sykkelbyen, laget visningsplaner for fem ruter og skiltet fire av disse. Mangler finansiering til resten av rutene. Det er utarbeidet et kart på nett, sykkelkart.no, som viser sykkelrutene i Sykkelbyen og ulike tilbud til syklisten som parkering, pumpestasjoner, bysykkel ladepunkt mv.
Syklende og gående skal ha like god fremkommelighet som bilister.	Utbedre gang- og sykkelveier ved blant annet å bedre skilting, legge nytt belegg og sikre at veiene brøytes.	TE	Deler av Spannavegen, Karmsundgata og Storasundgata ble reasfaltert i 2014.
	Tilby parkering i anlegg fremfor gateparkering.	HP	Ikke tilrettelagt.
	Sette god fremkommelighet for gående og syklende som planforutsetning i kommuneplanen.	RM	
Få kollektivandelen opp til 10%	Legge inn "Grønn trasé" i kommuneplanen og regionalplanen.	EBY, RFK	
	Sikre areal nok for realisering av traséen.	EBY, RFK	
	Synliggjøre hensynet til kollektivtrafikk, gående og syklende i arealplanlegging.	EBY, RM	

*Grønn trasé er en tenkt kollektiv transportstruktursatsing som går nord-sør fra Sveio til Karmøy og vest-øst fra Haugesund til Aksdal.

INNKJØP

50% fornybar energi til oppvarming av kommunale bygg.	Etterspørre fornybare løsninger i innhenting av tilbud.	RM, BBE, TE	Bygningsmassen står i dag for om lag 40 GWh/år, som er ca 2/3 av totalt strømforbruk i kommunens virksomhet. Elektrisk energi utgjør omtrent 45 GWh/år, resten kommer fra naturgass eller diesel/bensin.
Vektlegge energieffektivitet tyngre ved innkjøp og bruk av transportmidler.	Kjøpe inn gass- og el-drevne biler når hensiktsmessig.	RM	Innkjøp av fossile transportmidler vurderes av av alle enheter. 8,5 (199 biler) prosent av kommunens bilpark er i dag elektrisk.

RESSURSER

Etablere anlegg for produksjon av fornybar energi fra regionalt produsert avfall.	Bidra til at det etableres minimum to nærvarmeanlegg basert på fornybar energi i kommunen.	RM	Gammelt deponi på Årabrot varmer i dag opp anfallsanlegget og kontorer for teknisk enhet. Gass fra slamprosessen brukes til oppvarming av renseanlegget ved Årabrot.
	Innhente tilbud på fornybar energi som varmekilde fra fjernvarmeanlegg i Skåredalen.	RM	Haugaland kraft har konsesjon på fjernvarme i Skåredalen.
Redusere energibruk til vann- og avløp	Redusere lekkasjer på nettet.	TE	Lekkasjeprosenten er redusert fra 50% til 30%.
	Øke utskiftningstakt på vann- og avløpsnett fra dagens rate på 0,6% årlig.	TE	Gjennom samarbeid med private utbyggere har VA-anlegg blitt fornyet i utbyggingsprosjekter, og flere saneringsprosjekter er satt ut på anbud. Utskifting prioriteres i områdene med flest brudd i ledningsnett.

Sikre tilgang til rent vann	Bedre renseprosess og få flere hygieniske barrierer	TE	Kitoflokk + zirkonium gir mindre slamproduksjon og lengre driftstid på filtrene, noe som gjør at renseprosessen bruker mindre rentvann til rengjøring av filtrene og derav også lavere energiforbruk. Kioflokk + zirkonium er også langt mer miljøvennlig enn tradisjonelle fellingsmedium som aluminium og jern, og gir også et miljøvennlig restprodukt (slam) uten spor av aluminium og jern. En stadig forverring av kvaliteten i Stakkastadvatnet bl.a. som følge av endret klima setter større krav til renseprosessen. Se for øvrig hovedplan VA 2018-2021 (ny plan 2022-2025 pågår).
	Bedre tilsyn med og overvåking av nedslagsfeltet til drikkevannskildene	TE	
	Videreføre systematisk fornyelse, spyling og rengjøring av ledningsnettet	TE	Det har siden 2013 kun vært utført endesplynging og ikke hovedspyling årlig. Utskifting av brannkummer i sentrum bør intensiveres for å redusere sannsynligheten for kontaminering av drikkevann. Spesielt kombinasjonskummer med avløp/brannventil.
	Utarbeide ROS-analyser for kommunens vannforsyning	TE	ROS-analysene revideres kontinuerlig. En større oppgradering av ROS-analysene pågår nå og ferdigstilles februar 2021.
	Separere fellesledninger for overvann og spillvann	TE	Separering er gjennomført i store deler av sentrum, foreligger konkrete planer om ytterligere sanering.
	Årlige øvelser for å opprettholde tilfredsstillende beredskap ved akutt forurensning av farlige og miljøskadelige stoffer til land, sjø og vassdrag.	TE	Det ble avholdt to store øvelser i 2014 og en ny øvelse med kystverket i 2015. Interkommunalt utvalg for akutthendelser har ansvaret.
Bedre håndteringen av overvann	Innføre hensynssoner på kritiske områder langs vassdrag og sjø gjennom bestemmelser i kommuneplan.	TE	Det ble innført flere hensynssoner langs vassdrag og sårbare resipienter i forrige KPA, men det er behov for å revidere disse i den kommende KPA. Dette må miljø og vannforvaltning se på sammen.
	Øke dimensjonen på overvannsledning	TE	
	Redusere tilførsel av overvann til ledningsnett og avrenning til vassdrag	TE	Kommunedelplan for overvannshåndtering kommer i løpet av 2021. I dag stilles det krav om fordrøyning til nyanlegg og utbyggingsprosjekter, og det jobbes med å redusere antall bekkeløp som slippes på AF-ledninger. Deler av Sakkestadbekken skal legges om.

NATUR OG KLIMA

Forvalte arealer slik at biomangfold og naturens evne til å binde karbon bevares	Treslagsskifte til stedgne arter med lang biologisk omløpstid på egnet areal	TE	Sitka-trær har blitt fjernet flere steder i kommunen, men det har ikke skjedd noen systematisk fjerning.
	I saker der myr, skog og/eller dyrka mark vurderes omdisponert, skal det fremgå tydelig hvilke vurderinger som har blitt gjort av konsekvenser for karbonbinding og karbonlagre.	EBY, RM	Ikke gjort
Bidra i en regional satsing på informasjonsspredning og holdningsskapende arbeid	Etablere utvidet samarbeid med Grønn Hverdag om gjennomføring av relevante tiltak i Energi- og klimaplan fra 2012	EBY, SS	Grønn Hverdag gikk konkurs i 2014. Haugesund, Karmøy og Tysvær har likevel holdt fast ved et tett samarbeid om informasjonarbeid.
Bedre klimaberedskapen i kommunen	Ta hensyn til klima i overordna risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS)	RM	
Ta bedre vare på flomdempende natur	Få på plass bestemmelser for forvaltning av myrer, våtmark, dyrka mark og skog.	EBY	Klimarisikio vurdering av drikkevannskilden Stakkastadvatnet i 2020 konkluderer med viktigheten av å beholde områder som myr i nedørsfeltet, samt anbefalinger om å tilbakeføre drenerte landbruks- og skogsområder til sin naturlige tilstand som myr.
Forberede kommunen på klimaendringene	Stille krav til klimatilpasninger i nye reguleringsplaner	EBY	
	Revidere kravene til gulvhøyde i flomutsatte områder.	EBY	
	Vurdere klimahensyn i nye reguleringsplaner		
	Krav til overvannshåndtering		Forsterket renseprosessen med et ekstra fellingsmedium i 2013 for å kunne takle et økende humusinnhold som følge av mer intenst regn og kraftigere utvasking/erosjon. Klimarisikio vurdering av Stakkastadvatnet, rapport ferdig 2020. Forvaltningsplan for nedbørsfeltet ferdig 2022.

ANNET

Kommunen skal synliggjøre og dokumentere at tiltakene i planen satses på	Miljøfyrtårn-sertifisere alle kommunens enheter	RM	Bare Rådhuset er miljøfyrtårnsertifisert.
	Benytte og belønne bruk av sykkel, slik at kommunen kan virke som forbilde for og påvirke holdningen til sykkelbruk i private og andre offentlige virksomheter.	RM	Bruk av sykkel utløser en sykkelgodtgjørelse på 2250 kr per år.
Oppfølging av klima- og energiplanen skal være synlig for folkevalgte og befolkning	Vurdere grad av måloppnåelse i den årlige Energiutredning for Haugesund kommune. Måloppnåelsen skal evalueres av Haugaland kraft og offentliggjøres på kommunens nettsider.	RM	Gjort i 2012, ikke fulgt opp pga vurdering om at en slik utredning ikke kunne si noe særlig om hvordan planen ble fulgt opp.